

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ในโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

ผู้วิจัย นางปิติมา แก้วเขียว รหัสนักศึกษา 2521000279 **ปริญญา** ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(สารสนเทศศาสตร์) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา หาญพล
(2) รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ และ 2) ศึกษาปัญหาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร ได้แก่ บรรณารักษ์ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ 9 แห่ง จำนวน 33 คน ประกอบด้วยบรรณารักษ์จากห้องสมุดกลาง จำนวน 9 คน และบรรณารักษ์จากห้องสมุดคณะที่มีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าและสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) บรรณารักษ์ห้องสมุด (ร้อยละ 66.66) มีการกำหนดนโยบายการจัดการหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เป็นลายลักษณ์อักษร ไว้ในนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด แห่งงบประมาณได้มาจาก 2 แหล่ง คือ เงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้ของห้องสมุด โดยมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เป็นสัดส่วนร้อยละที่ชัดเจน ผู้คัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.81) คือ อาจารย์และบรรณารักษ์กรณีวารสารเน้นการบอกรับในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพียงแบบเดียว ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.96) บอกรับผ่านตัวแทนจำหน่ายในประเทศไทย ปัจจุบันนอกจาก ThaiLIS และ PULINET แล้ว ไม่มีการบอกรับแบบภาคีสมาชิก แต่บรรณารักษ์ห้องสมุด (ร้อยละ 66.66) มีความร่วมมือระหว่างห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะเพื่อประหยัดงบประมาณและลดความซ้ำซ้อนของทรัพยากรสารสนเทศ 2) ปัญหาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 33.33) ประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการ เรื่องความล่าช้าในการชำระเงิน ปัญหาด้านการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องซื้อเป็นชุด/ทั้งฐานข้อมูล ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอ (ร้อยละ 18.18) และปัญหาด้านบุคลากรผู้รับผิดชอบงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ คือการประสบกับความเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานที่ต้องเรียนรู้ใหม่ ซึ่งแตกต่างไปจากการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ (ร้อยละ 15.15)

คำสำคัญ การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

Thesis title: The Collection Development of University Libraries' Electronic Resources in the National Research University Project

Researcher: Mrs. Pitima Kaewkheaw; **ID:** 2521000279;

Degree: Master of Arts (Information Science);

Thesis advisors: (1) Dr. Tassana Hanpol, Associate Professor; (2) Pawa Panmekha, Associate Professor; **Academic year:** 2013

Abstract

The purpose of this study was 1) to study the electronic information resources development of university libraries in the National Research University Project and 2) to study problems of electronic information resources development by university libraries in the National Research University Development Project.

This research is a qualitative study. The population is comprised of 33 librarians who are heads of collection development departments at 9 national research universities. Nine librarians were from central libraries and 24 from faculty libraries that acquired electronic information resources by themselves. The research tool was a semi-structured interview form. The data were collected by face-to-face and telephone interviews. Descriptive analysis was used for data analysis.

The findings were as follows: 1) 66.66% of librarians had established written policy for electronic information resource acquisition under the collection development policy. Budgets for electronic information resources have two sources, the national budget and library income, which have been proportioned for acquisitions. Electronic information resources were mainly selected by faculties and librarians (81.81%). Journals were mainly acquired by subscription in electronic format only through agents in Thailand (96.96%). No subscription through the library consortium has been made at present, except ThaiLIS and PULINET. For 66.66% of librarians, there was collaboration between academic central libraries and faculty libraries in the university in order to save money and reduce the overlap in information resources. 2) Regarding problems of electronic information resources acquisition, most librarians (33.33%) face managerial problems of late payment, problems in purchasing e-books that need to be bought as a package or as a whole database, for which there is insufficient budget (18.18%), and problems regarding the personnel in charge of electronic information resources acquisition due to changes in the operational process. These personnel need to learn more about resource acquisition beyond print formats (15.15%).

Keywords: Electronic Information Resource Development, University Libraries, National Research Universities